

Voedselbos Glanerbeek

Ruimtelijke onderbouwing van de locatiekeuze voor de kas en kwekerij t.o.v. principeverzoek / 1 juli 2022

Op 21 december 2021 heeft u (de gemeente) ons principeverzoek ten behoeve van de ontwikkeling van een voedselbos aan de Glanerbrugstraat als wenselijk beoordeeld. Deze afweging was gebaseerd op een eerste globaal idee voor het voedselbos. Na een nadere uitwerking van de plannen en landschappelijke inpassing van de locatie zijn wij tot een aanscherping van ons idee gekomen. We willen u graag voorleggen of dit past binnen het huidige besluit.

Besluit

Het principeverzoek gaat uit van het realiseren van de functies voor het voedselbos, met educatie en een kleinschalige kas (max 500m²) binnen het bouwvlak. De kas zal worden gebruikt voor het plantgoed ten behoeve van het voedselbos als teelt ondersteunende activiteit én verkoop van ter plaatse geteelde producten.

De gemeente geeft aan dat binnen de huidige bestemming 'Agrarisch - Agrarisch bedrijf' een kwekerij uitsluitend is toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – kwekerij', buiten deze aanduiding is het niet mogelijk om een kas te bouwen.

De gemeente adviseert een ontwerpbestemmingsplan in te dienen waarmee door middel van een aanduiding 'Voedselbos' binnen de bestemming 'Agrarisch-Agrarisch bedrijf' met aanvullende regels het realiseren van een kas met een maximale oppervlakte van 500 m² binnen het bouwvlak mogelijk gemaakt kan worden. De kas dient landschappelijk ingepast te worden.

Afb. 1 Planschema principeverzoek 13 sep '21

Landschappelijke inpassing

De afgelopen periode hebben wij een plan gemaakt voor de landschappelijke inpassing van het voedselbos in het oude hoeven- en heideontginningslandschap en de daarbij horende functies op het erf. Daarbij is ook gekeken naar de relatie met de burenen direct aansluitend op het voedselbos en erf.

Er zijn verschillende ruimtelijke modellen voor de situering en landschappelijke inpassing van de kas. Daaruit is naar voren gekomen:

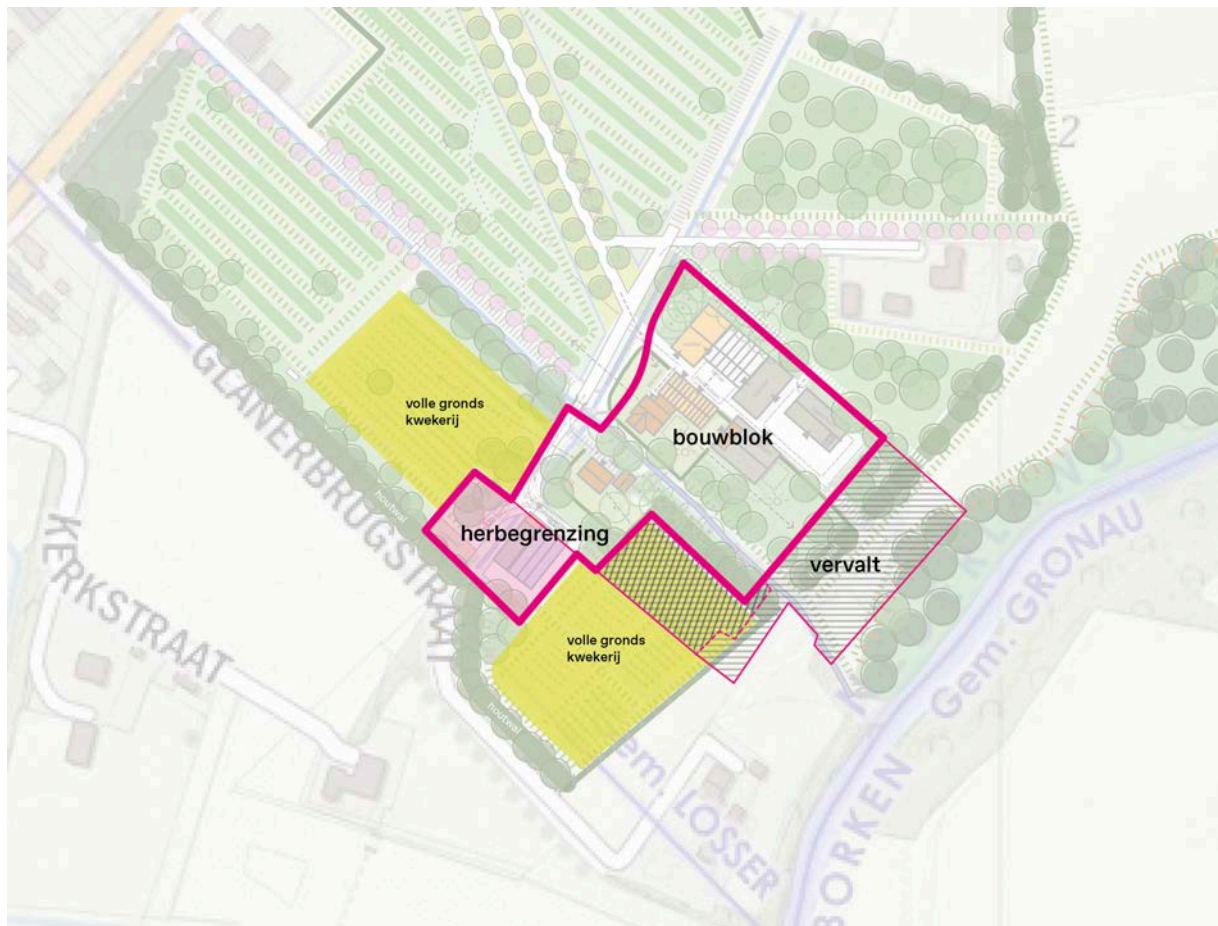
- Dat de huidige bebouwings(volumes) op het erf nodig zijn voor het functioneren van het voedselbos (verwerking, opslag, materieel, werkplaats, winkel, proeflokaal, educatie, ...). Hiermee vervalt de mogelijkheid om de kas ter plekke van de bestaande volumes te situeren.
- Binnen het bouwblok is dan de enige positie voor een kas achter de tweede bedrijfswoning (zie model 1).
- In dit model komt de kas bovenop de bolling van het esje te staan. Dit is landschappelijk gezien niet wenselijk. Daar komt de kas (met het benodigd opslag en werkterrein) dicht bij de achterliggende woning te staan. Dit kan overlast gaan geven richting de burenen.
- In ons voorkeursmodel (model 2) plaatsen we de kas naast de tweede bedrijfswoning, aan de voorkant van het erf. De kas staat hier aansluitend op de bestaande erfbebouwing, aan de flank van het esje.
- De kas kan hier worden ontsloten aan een nieuw erfpad voorlangs. Dit erfpad volgt een oude historische verbinding door dit gebied; een lijn die nu nog slechts beperkt zichtbaar is.
- De kas zal worden ingepast door houtwallen langs de grenzen van het perceel en hoge opgaande erfbeplantingen rond het erf en de kas (met uitzondering van de zuidzijde, deze moet open blijven voor de invang van zon).
- De voedselboskwekerij zelf betreft een kwekerij van ca 1 ha groot, in de volle grond (zonder plastic en potjes, geen containerveld). Het plantmateriaal wordt verkocht als het 80-120 cm hoog is. De ruimte van de es blijft de beplanting onder ooghoogte.

Afb. 2 Model 1 / kas binnen bouwblok

Afb. 3 Model 2 / kas naast woning (voorkeursmodel)

Afb. 6 Aanpassing begrenzing bouwblok

Aanpassing begrenzing bouwblok

Het voorkeursmodel vergt een aanpassing van de begrenzing van het huidige bouwblok. De oppervlakte van het bouwblok kan echter gelijk blijven. Ook kan aanvullend de huidige opslagstrook aan de achterzijde van het erf vervallen. Hiermee is de weg vrij om het essencomplex langs de Glanerbeek weer open te maken en te herstellen.

Nadere onderbouwing bedrijfsmatige situatie

1. Er is een groot tekort aan plantmateriaal, in het algemeen en een enorme belangstelling voor het aanleggen van voedselbossen bij burgers en boeren. Het gevolg hiervan is een tekort aan eetbare plant-, struik-, en boomsoorten die geschikt zijn voor onze omgeving.
2. In tegenstelling tot principeverzoek waarin gesproken werd over een containerveld is nu het plan om planten op te kweken in de volle grond, niet in potjes dus. Dit heeft twee redenen:
 - Het plantmateriaal voor de voedselbosinitiatieven dient robuust te zijn, sterk, immers krijgen ze in de toekomst geen mest, geen paal etc.
 - Bovendien willen we plastic afval voorkomen en het gebruik van potgrond met turf terugdringen.
3. De aangewezen plek om te kweken in de volle grond is niet ter plekke van de huidige verharding en gebouwen (daar zit puin en wit zand onder), maar daar waar vanuit de historie de landbouwgronden lagen: de es ten zuiden van de woning van kweker (Jessica van Bossum). De bodem is hier vruchtbaar (oeroude landbouwgrond), de ligging beschut en goed op de zon.
4. De grootte van de kwekerij is met ongeveer 1 ha. kleinschalig te noemen. Een deel van de kwekerij ligt ook op de armere gronden ten noordwesten van de woning van kweker. Zij kijkt vanuit de woning op beide delen van de kwekerij uit en heeft ook een natuurlijke controle op de toegang tot de kwekerij.
5. De kas (samen met werkschuur max 500m²) is onlosmakelijk verbonden met de kweekbedden; Er is bijna dagelijks vervoer van plantmateriaal tussen de kas en de kweekbedden; een grotere afstand tussen deze twee is inefficiënt. Daarom is de ideale positie van de kas TUSSEN de twee kwekerijgebieden, ter hoogte van de woning van de kweker.
6. Het betreft een passieve kas (dat is een kas die wordt opgewarmd zonder verwarmingsinstallatie) waarbij het van belang is dat de lange zijde van de kas op het zuid-oosten ligt en is het belangrijk dat de kas in het voorjaar en najaar niet in de schaduw ligt. Ook dit argument pleit voor de locatie naast de woning van de kweker.
7. De kas heeft een kweekfunctie (verlengen van groeiseizoen) en is verbonden met een werkschuur voor het vermeerderen (enten en stekken) van plantmateriaal. Hierin is ook een deel opslag van gereedschap en materieel opdat deze niet los buiten 'slingeren'. Daarnaast heeft het geheel een publieke functie; klanten komen naar de kas om planten af te halen, informatie over de planten te krijgen en af te rekenen. Daarom moet de kas zichtbaar en goed bereikbaar zijn voor klanten.
8. Het is wenselijk de verharding voor logistiek minimaal en zo compact mogelijk te houden. Dit pleit óók voor een plek ter hoogte van de woning van de kweker; De aanvoer van compost en telersbenodigdheden door leveranciers en het afhalen van bestellingen is op deze manier efficiënt.
9. De kas maakt een waterscheiding tussen het gedeelte van de kwekerij waar publiek komt en het gedeelte waar alleen de kweker en een werknemer mogen komen. Een beperkt en bekend aantal mensen op het zuidelijke gedeelte is prettig voor de privacy van de kweker en ook een tegemoetkoming aan de burens die uitkijken op dit stuk land.